

PROGRAMMA

VRIJDAG 22 SEPTEMBER 2017

FPPW, Dunantlaan 2, 9000 Gent

SCHOOLRIJPE KINDEREN OF KINDRIJPE KLEUTERSCHOOL?

OP WEG NAAR ZINVOLLE KLEUTERPARTICIPATIE

Een kleuterschool van goede kwaliteit draagt bij tot de ontplooiing van elk kind. Kinderen die minder aanwezig zijn in de kleuterschool blijken – bij gelijke gezinskenmerken – vaker over te zitten in de lagere school. Maar ook omgekeerd: kinderen uit arme gezinnen en gezinnen met een migratie-achtergrond blijken – bij gelijke kleuterparticipatie – ook vaker over te zitten in de lagere school.

Het is dus van belang dat we het antwoord op twee cruciale vragen zoeken:

- Hebben sommige kinderen minder leeransen op school dan anderen?
- Wat leren we van ouders over wat zij belangrijk vinden?

Zo krijgen we suggesties aangereikt over hoe de kleuterschool zorg kan dragen voor alle kinderen en dus ook kinderen uit arme gezinnen en gezinnen met een migratie-achtergrond.

Op deze studiedag presenteren we twee onderzoeken over deze vragen en geven praktijkwerkers uit het kleuteronderwijs, de lerarenopleiding, de preventieve gezinsondersteuning en het beleid ook aan hoe ze samen met ouders scholen kunnen maken die elk kind maximale ontplooiingskansen geeft.

09.00 u. Onthaal met koffie

09.30 u. Inleiding door dr. Jan Peeters, VBJK

09.45 u. Opening door Elke Decruyenaere, schepen van onderwijs, opvoeding en jeugd, Stad Gent

10.00 u. Toelichting bij de centrale onderzoeksvragen door Prof. dr. Piet Van Avermaet, Steunpunt Diversiteit en Leren, Vakgroep Taalkunde

11.00 u. Wat leren we van ouders, kleuterleiders en kinderbegeleiders? door onderzoekster dr. Katrien Van Laere, VBJK en Vakgroep Sociaal Werk en Sociale Pedagogiek

11.45 u. Leeransen voor de jongste kleuters door onderzoeker Brecht Peleman VBJK en Vakgroep Sociaal Werk en Sociale Pedagogiek

12.30 u. LUNCHPAUZE

13.30 u. Thematische keuzesessies met voorstellingen van constructieve praktijken (voor beschrijving: zie ommezijde)

15.45 u. Première van de film over warme overgangen naar de kleuterschool, door Onderwijscentrum Gent en VBJK Ingeleid door Brecht Demeulenaere, Onderwijscentrum Gent

16.15 u. Slotbeschouwing door Prof. dr. Michel Vandenbroeck, Vakgroep Sociaal Werk en Sociale Pedagogiek

16.30 u. Receptie

Inschrijven

De studiediedag is gratis, maar inschrijven is verplicht op:

<https://webapps.ugent.be/eventManager/events/kleuters>

SCHOOLRIJPE KINDEREN OF KINDRIJPE KLEUTERSCHOOL?

OP WEG NAAR ZINVOLLE KLEUTERPARTICIPATIE

VRIJDAG 22 SEPTEMBER 2017

FPPW, DUNANTLAAN 2, 9000 GENT

Overzicht thematische keuzesessies

1 – “Beleidspraktijken Kleuterparticipatie”

Sara De Meerleer, *Kleutercoördinator, Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI)*
LOP Gent BaO: Jean Pierre Verhaeghe (LOP-voorzitter) en Els Bertels (LOP-deskundige)

In het kader van het ‘Actieplan Kleuterparticipatie’ werd recent een Kleutercoördinator aangesteld die als centrale figuur zowel op Vlaams niveau als in lokale contexten stimuleert om zinvolle kleuterparticipatie op de agenda te blijven houden. In overleg met lokale actoren worden bestaande acties verdiept en worden nieuwe acties geïnitieerd om het beleid rond kleuterparticipatie vorm te geven en te versterken. Vanuit die opdracht wordt evenwaardige aandacht besteed aan inschrijving, aanwezigheid én transitie. Immers, een sterk en coherent lokaal kleuterparticipatiebeleid omvat inspanningen op deze drie dimensies. In deze thematische sessie belicht Kleutercoördinator Sara De Meerleer haar opdracht en het kader van waaruit zij werkt. Haar verhaal wordt verdiept en geïllustreerd aan de hand van de zoektocht en enkele concrete ervaringen van het LOP Gent. Deze worden ingebracht door de LOP-voorzitter, Jean-Pierre Verhaeghe en LOP-deskundige Els Bertels.

2 – “Kwaliteitsvolle interacties doorheen alle momenten van de schooldag”

Marlies Algoet, *Ierarenopleiding Kleuteronderwijs, Odisee*

Wie de hele dag door de taal- en denkvaardigheid van kleuters bevordert, geeft hen een cadeau voor het leven: de kans op een vlottere schoolcarrière. In deze workshop wordt de taal-denkhouding voorgesteld: een ‘handige’ tool om taal-en taaldenken bij kleuters uit te lokken en te bevorderen. De deelnemers maken kennis met het boek Maximaal Megataal en de bijhorende website, waarop alles in detail wordt uitgelegd. Mogelijkheden om deze taal-denkinteractievevaardigheden verder ‘in de vingers’ te krijgen worden overlopen.

3 – “De schoolpoort voorbij: een betekenisvolle samenwerkingsrelatie met ouders”

Virginie Sinty, *Kleuterjuf, Freinetschool Mandala*
Lieve Stalpaert, *Directeur, Freinetschool Mandala*
Liesa Vandenhende, *Brugfiguur, Freinetschool Mandala*

Voor zowel medewerkers als ouders is het niet altijd even evident om in dialoog te gaan over de opvoeding en het onderwijs van de kinderen. Daarenboven is het in sommige scholen zo dat er nog een fysieke scheidingslijn is waardoor ouders en leerkrachten elkaar zelden kunnen ontmoeten. De medewerkers van de Freinetschool Mandala nemen ons mee in hun zoektocht en jarenlang proces om deze dynamiek te doorbreken en een wederkerig partnerschap met ouders uit te bouwen op leerkracht-, klas-, school- en buurtniveau. De onderliggende vraag is ook hoe de kennis van de ouder over zijn/haar kind op een gelijkwaardige manier erkend kan worden als de kennis van de leerkrachten/kindbegeleiders over dit kind. Op die manier zijn ouder en leerkracht medeopvoeders zonder dat de plek van de ouder genegeerd wordt en de professionaliteit van de leerkracht/kindbegeleider in het gedrang komt.

4 – “Aanklappende kleuterparticipatie via samenwerkingsverbanden”

Kimete Muriqi, *groepswerker De Sloep*
Kristel Martens, *ondersteuner Huis van het Kind Gent*
Medewerker Freinetschool Het Trappenhuis

Werk maken van zinvolle kleuterparticipatie is niet de taak van een school alleen. In een lokale context is een partnerschap met de buurt en andere organisaties die dicht bij de gezinnen staan essentieel om continuïteit te bewerkstelligen tussen de verschillende leefwerelden van kinderen en ouders. Transities zullen immers succesvoller zijn wanneer zowel gezin als gemeenschap betrokken zijn op de overgang en als voorzieningen klaar zijn om het kind en het gezin te ontvangen. In deze thematische sessie nemen medewerkers van De Sloep (Consultatiebureau, Inloopteam en Prenataal Steunpunt), Freinetschool Het Trappenhuis en Huis van het Kind Gent ons mee op hun zoektocht naar hoe via nuldelijnswerk en een laagdrempelig onthaal kleuterparticipatie vorm kan krijgen in een sterke verbinding met partnerorganisaties uit de buurt.

5 – “Zorg is leren en leren is zorg: naar een breed opvoedingsconcept in de kleuterschool”

Jo Dreezen, *Kleuterbegeleidster en Trajectbrugfiguur, Methodeschool De Buurt*
Anne Vanquaethem, *Directeur, Methodeschool De Buurt*
Sarah Vermeir, *Kleuterjuf, Basisschool Hippo's Hof*
Kathleen Deschrijver, *Begeleider, STIBO Hippo's Hof*
Els Meiresone, *Directeur, STIBO Hippo's Hof*

Ouders hebben heel wat vragen over fysieke en emotionele zorg van hun kinderen in de kleuterschool. Zorg en leren worden echter vaak als twee aparte entiteiten beschouwd waarbij zorg ondergeschikt is aan leren van kinderen. In deze thematische sessie, komen medewerkers van de Methodeschool De Buurt en de school /STIBO Hippo's hof aan het woord die een breed opvoedingsconcept naar voren schuiven. Dit betekent dat zorgactiviteiten zoals eten, drinken, naar het toilet gaan in essentie pedagogisch en leerrijk zijn, terwijl het ondersteunen van cognitieve, sociale, motorische en artistieke leerprocessen ook een zorgende houding van de leerkracht en kindbegeleider vraagt.

6 – “Instappen in wat? Een onthaalbeleid op maat van kinderen en hun families met verschillende voorschoolse ervaringen”

Kris Vandenbroeck, *Kleuterjuf, Vierwindenschool*
Ingrid De Bock, *Brugfiguur, Vrije Basisschool 't Klimrek*
Katrien Van Laere, *VBJK en Vakgroep Sociaal Werk en Sociale Pedagogiek*

Vele medewerkers en ouders merken dat de overgang naar de kleuterschool niet altijd even evident is voor elk kind. In het zoeken naar mogelijke oplossingen, denkt men vaak dat kinderen best op voorhand ‘klaar gemaakt worden’ voor de ‘instap’. Onderzoek wijst er echter op dat enkel het ‘schoolrijp’ maken van kinderen in plaats van het ‘kindrijp’ maken van scholen, kinderen en zeker kinderen in maatschappelijke kwetsbare posities, nog meer problematiseert en marginaliseert. In deze thematische sessie exploreren medewerkers van de Vierwindenschool en de Vrije Basisschool 't Klimrek, de vraag hoe kleuterscholen een warm onthaalbeleid kunnen ontwikkelen voor een diversiteit van kinderen en families, ongeacht of ze nu al dan niet naar de kinderopvang geweest zijn.